

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 33/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. D. S., M., zastúpenej advokátkou Mgr. V. D., K., vo veci namietaného porušenia základných práv *„podľa čl. 12 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ľudských práv a základných slobôd podľa článku 6 ods. 1, článku 13 a článku 14 v spojitosti s čl. 6 a 13 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd a článku 2 písm. c) a e) a článku 11 ods. 1 písm. a) Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien postupom... Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 147/2011“* a jeho uznesením sp. zn. 3 Cdo 147/2011 z 25. septembra 2012 *„a Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/322/2010“* a jeho rozsudkom sp. zn. 6 Co/322/2010 z 30. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. D. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. decembra 2012 doručená sťažnosť Mgr. D. S. (ďalej len „sťažovateľka“, v citovanom

texte aj „navrhovateľka“ resp., „žalobkyňa“), ktorou namieta porušenie základných práv „podľa čl. 12 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 46 ods. 1“ Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a „ľudských práv a základných slobôd podľa článku 6 ods. 1, článku 13 a článku 14 v spojitosti s čl. 6 a 13“ Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej len „dohovor“) a „článku 2 písm. c) a e) a článku 11 ods. 1 písm. a)“ Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (ďalej len „Dohovor proti diskriminácii“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 147/2011 a jeho uznesením sp. zn. 3 Cdo 147/2011 z 25. septembra 2012 a Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) „v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/322/2010“ a jeho rozsudkom sp. zn. 6 Co/322/2010 z 30. marca 2010.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v procesnom postavení navrhovateľky (žalobkyne) v súdnom spore o zaplatenie sumy 6 000 € predstavujúcej náhradu za nemajetkovú ujmu, ktorá jej bola spôsobená porušením zásady rovnakého zaobchádzania pri skončení pracovnoprávneho vzťahu so žalovanou – S. v M. Predmetná vec bola vedená Okresným súdom Martin (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 159/2009, ktorý rozsudkom z 15. apríla 2010 návrh sťažovateľky zamietol a uložil jej povinnosť zaplatiť trovy konania v sume 1 663,96 €. O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co/322/2010 z 30. marca 2011, ktorým prvostupňový rozsudok potvrdil vo výroku o zamietnutí návrhu (žaloby) a zmenil vo výroku o trovách konania. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 147/2011 z 25. septembra 2012 dovolanie sťažovateľky odmietol.

3. Podľa názoru sťažovateľky postupom najvyššieho súdu, ako aj krajského súdu došlo „k porušeniu práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...)“, lebo „... odvolací súd ako aj dovolací súd sa nezaoberali jej námietkami a argumentmi v konaní, ktoré predniesla. Sťažovateľka sa v tomto smere bránila už v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, odvolací súd však námietku sťažovateľky v tomto smere úplne opomenul, čo namietala i v následne podanom dovolaní ... dovolací súd sa rovnako ako súd odvolací nedostatočne zaoberal jej

argumentmi a nesprávne vyhodnotil jej dovolanie, ktoré ako procesné neprípustné odmietol, v dôsledku čoho sa nezaoberal rozsudkom krajského súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti... dovolacie dôvody uvedené v dovolaní boli založené nepreskúmateľnosťou odvolacieho rozsudku, ktorý dovolaním napadla, jeho arbitrárnosťou, nesprávnym vyhodnotením vykonaného dokazovania vo vzťahu k skutkovým zisteniam, ktoré tvorili základ rozhodovania vo veci samej a nesprávnou aplikáciou inštitútu tzv. presunu dôkazného bremena v spore iniciovanom na základe ust. § 9 antidiskriminačného zákona, teda nesprávnym právnym posúdením veci. Navyše, dovolací súd sa vôbec nezaoberal ani návrhom žalobkyne na odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia a v tomto smere nevydal žiadne rozhodnutie ... rozhodnutie odvolacieho súdu a ani dovolacieho súdu nie sú z hľadiska preskúmateľnosti presvedčivé a obe rozhodnutia sú ústavne nekonformné. Všeobecný súd sa v odôvodnení rozhodnutia nedostatočným spôsobom vysporiadal so skutočnosťami, ktoré vyplynuli z dokazovania, a ktoré mali vplyv na rozhodnutie vo veci, pričom nesprávne - ústavne nekonformným spôsobom, interpretovali vnútroštátne právne normy, konkrétne ust. § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona týkajúce sa presunu dôkazného bremena. V rámci vykonaného dokazovania odvolací súd neprihliadol na skutočnosti a dôkazy, ktoré predložila sťažovateľka v rámci konania, a ktoré majú význam pre rozhodnutie vo veci.

Podľa názoru sťažovateľky došlo v konaní pred všeobecnými súdmi, taktiež v rámci práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, aj k porušeniu tzv. princípu rovnosti zbraní...

Rovnako tak i vo vzťahu k náhrade trov konania sťažovateľka namieta porušenie práva na spravodlivý proces a vytyka odvolaciemu i dovolaciemu súdu nedostatočné skutkové a právne posúdenie veci - má za to, že v jej prípade boli splnené predpoklady na rozhodnutie podľa ust. § 150 ods. 1 OSP, avšak súdy sa jej námietke voči uvedenému nedostatočne venovali, bez vykonania dokazovania len stroho konštatovali, že sociálna situácia sťažovateľky neodôvodňuje bez ďalšieho postup podľa citovaného zákonného ustanovenia...“.

4. V súvislosti s porušením „práva na spravodlivý proces“ sťažovateľka považuje

„... rozhodnutia odvolacieho a dovolacieho súdu za arbitrárne, nakoľko sa jej argumentáciou zaoberajú len v obmedzenom rozsahu, v nich obsiahnuté odôvodnenia nie sú presvedčivé, v určitých smeroch postrádajúce aj akékoľvek zásady logiky... Vyvodené závery súdov sú podľa sťažovateľky z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a účinky týchto záverov mali za následok porušenie práv sťažovateľky podľa vyššie citovaných medzinárodných dohovorov a Ústavy SR.“

5. Sťažovateľka ďalej namieta, že v predmetných konaniach došlo k porušeniu *„jej práva na účinný prostriedok nápravy tak, ako je to stanovené v článku 13 Dohovoru“*. Právo bolo porušené tým, že *„štát nezabezpečil efektívne zjednanie nápravy v občiansko-právnom konaní, ktoré sťažovateľka za týmto účelom iniciovala a v rámci konania porušil jej práva na spravodlivé súdne konanie, spôsobom ako je to uvedené vyššie“*.

6. Sťažovateľka ďalej namietala *„že v konaní došlo i k porušeniu jej práv zakotvených v článku 12 ods. 2 Ústavy SR, článku 14 v spojitosti s článkom 6 a 13 Európskeho dohovoru a článku 2 písm. c) a e) a čl. 11 písm. a) Dohovoru o diskriminácii žien...“*

Sťažovateľka má za to, že z vykonaného dokazovania v občiansko-právnom konaní jednoznačne vyplynulo, že voči žalobkyni došlo k priamej diskriminácii z dôvodu pohlavia - materstva sťažovateľky a jej rodinného stavu. Slovenská republika jej v rámci súdneho konania na ochranu pred takýmto diskriminačným konaním neposkytla prostredníctvom všeobecných súdov náležitú právnu ochranu.“

7. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné ľudské práva a slobody Mgr. D. S. podľa čl. 12 ods. 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 46 ods. 1 Ústavy... a ľudských práv a základných slobôd podľa článku 6 ods. 1, článku 13 a článku 14 v spojitosti s čl. 6 a 13 Dohovoru... a článku 2 písm. c) a e) a článku 11 ods. 1 písm. a) Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 147/2011 a Krajského súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/322/2010 porušené boli.“

2. *Uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 25. 09. 2012, sp. zn. 3 Cdo 147/2011 a rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. 03. 2010, sp. zn. 6 Co/322/2010 sa zrušuje a vec vracia na Krajský súd v Žiline na ďalšie konanie.*

3. *Najvyšší súd... a Krajský súd... sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť Mgr. D. S. finančné zadosťučinenie vo výške 5000 Eur...“*

Sťažovateľka súčasne požiadala (navrhla) o „*odloženie vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí... vo vzťahu k výrokom o náhrade trov konania*“.

8. Sťažovateľka k sťažnosti pripojila rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 C 159/2009 z 15. apríla 2010, rozsudok krajského súdu sp. zn. 6 Co 322/2010 z 30. marca 2011 a uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 147/2011 z 25. septembra 2012.

II.

9. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Predmetom posudzovanej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení ňou označených práv namietanými rozhodnutiami najvyššieho súdu a krajského súdu (body 1 a 6).

11. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

13. Sťažovateľka sa vo svojej sťažnosti domáhala predovšetkým vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru (časť II.A sťažnosti, pozn.) a v súvislosti s tým (ako súčasť „*práva na spravodlivý proces*“) aj ďalších v bode 1 a 7 označených práv (časť II.B, C sťažnosti, pozn.) postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cdo 147/2011 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/322/2010.

14. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto

predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“).

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

16. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

17. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

18. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

19. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne

vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

20. Ústavný súd z tohto hľadiska (body 18 a 19) preskúmal uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 147/2011 z 25. septembra 2012, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd po uvedení podstaty odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu a rozhodnutia odvolacieho súdu oboznámil dovoláciu argumentáciu sťažovateľky, ktorá žiadala „*rozsudky odvolacieho a prvostupňového súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedla, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 písm. f/ O. s. p.), lebo rozsudok odvolacieho súdu je pre nedostatky odôvodnenia nepreskúmatel'ný. V konaní došlo k inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) tým, že súdy nesprávne vyhodnotili vykonané dôkazy a na tom základe došli k nesprávnemu skutkovému zisteniu, že nebola diskriminovaná z dôvodu pohlavia, materstva a jej rodinného stavu. Napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. d O. s. p.), ktoré je založené na nenáležitom výklade ustanovení zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon). Dovolanie v časti smerujúcej proti výrokom o náhrade trov konania odôvodnila tým, že jej majetkové, rodinné a sociálne pomery odôvodňovali aplikáciu § 150 ods. 1 O. s. p.*“.

Po uvedení vyjadrenia žalovanej k dovolaniu najvyšší súd odôvodnil svoje rozhodnutie takto:

„... Najvyšší súd... ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O. s. p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, iba ak to zákon pripúšťa. Dovolaním je v danom prípade napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.) Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Prípustnosť dovolania žalobkyne z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva - napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O. s. p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O. s. p.) a napadnutým je potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O. s. p.

So zreteľom na to by dovolanie žalobkyne bolo procesné prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O. s. p. O vadu uvedenú v tomto ustanovení ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O. s. p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či dovolateľke bola v konaní odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237

písm. f/ O. s. p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesné nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka namietala, že v konaní jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súdy nedostatočne odôvodnili rozhodnutia, v dôsledku čoho sú ich rozsudky nepreskúmateľné. Dovolateľkou namietaná nepreskúmateľnosť nie je však procesnou vadou v zmysle § 237 O. s. p., ale tzv. inou vadou konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (len) inú vadu konania vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď tiež napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 140/2009, 2 M Cdo 18/2008, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 290/2008 a 7 Cdo 109/2011).

K námietke dovolateľky, že súdy nesprávne hodnotili vykonané dôkazy, dovolací súd uvádza, že nesprávnosť hodnotenia dôkazov nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. (viď R 42/1993); je to dané aj charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O. s. p.), a tak dovolaciemu súdu ani neprislúcha, aby prehodnocoval dôkazy vykonané súdmi nižších stupňov. V dôsledku toho prípadné nesprávne vyhodnotenie niektorého z vykonaných dôkazov môže síce v tom - ktorom prípade viesť k vydaniu vecne nesprávneho rozhodnutia, to ale ešte samo osebe nevedie k zmätočnosti rozhodnutia a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. Treba dodať, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Pokiaľ dovolateľka namieta, že v konaní na súdoch nižších stupňov došlo tiež k ňou bližšie nešpecifikovanej tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), dovolací súd uvádza, že vada tejto povahy je relevantný dovolací dôvod, avšak úspešne môže byť uplatnená len v procesne

prípustnom dovolaní. Sama vada tejto povahy prípustnosť dovolania nezakladá. V danom prípade bola uvedená vada uplatnená v dovolaní, ktoré nie je procesné prípustné.

K dovolacej námietke, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesné prípustnom dovolaní, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Keďže žalobkyňa tento dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. d O. s. p.) uplatnila v dovolaní, ktoré je procesné neprípustné, nemohol dovolací súd podrobiť rozhodnutie odvolacieho súdu posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

K tej časti dovolania, ktorá smeruje proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, dovolací súd uvádza, že táto časť jej dovolania smeruje proti rozhodnutiam, ktoré sú síce súčasťou rozsudku, majú ale charakter uznesenia (vid' § 167 ods. 1 O. s. p.). Prípustnosť tejto časti dovolania posudzoval dovolací súd podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O. s. p.). Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. V zmysle § 239 ods. 3 O. s. p. ale odseky 1 a 2 tohto ustanovenia neplatia, ak ide (medziiným) o uznesenie trovách konania; ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p. vylučuje teda prípustnosť dovolania aj proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu, ak ním bolo rozhodnuté o trovách konania. Prípustnosť tejto časti dovolania žalobkyne nevyplýva v danom prípade ani z § 237 O. s. p. Námietka žalobkyne, že odvolací súd nerozhodol o trovách správne, lebo mal aplikovať § 150 O. s. p, je námietkou nesprávneho právneho posúdenia. I keby táto námietka bola opodstatnená (dovolací súd sa jej dôvodnosťou nezaoberal), týkala by sa okolnosti, ktorá nezakladá procesnú vadu v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť tejto časti dovolania podľa uvedeného ustanovenia.

Záverom možno zhrnúť, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovení § 236 až 239 O. s. p. nevyplýva Najvyšší súd Slovenskej republiky preto jej dovolanie odmietol ako procesné neprípustné (§ 218 ods. 1 písm. d O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p.).

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyňi, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p, v spojení s § 224 ods.

1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Žalovaná podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.) a trov dovolacieho konania vyčísliť. Dovolací súd jej priznal náhradu...“

21. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmania napadnutého výroku odvolacieho súdu, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s normami občianskeho súdneho konania, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu ako neprípustné a také, ktorým sa sťažovateľke neodňala možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 147/2011 z 25. septembra 2012 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

22. Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

23. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/322/2010 a jeho rozsudkom z 15. apríla 2010, ktorým na odvolanie sťažovateľky rozsudok okresného súdu z 26. mája 2009 potvrdil (pozri bod 2). Ústavný súd sa preto v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal aj tvrdením sťažovateľky o porušení označených práv predmetným rozhodnutím krajského súdu.

24. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

25. Predmetné rozhodnutie krajského súdu obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 232/08) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na spravodlivé súdne konanie stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

26. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

27. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj

I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04, I. ÚS 200/2012) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu.

28. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

29. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

30. Sťažovateľka ďalej namietala v rámci porušenia „*práva na spravodlivý proces*“ porušenie „*práva na rovnosť účastníkov v konaní... práva na účinný prostriedok nápravy... práva na ochranu pred diskrimináciou...*“ predmetnými rozhodnutiami menovaných súdov (pozri tiež bod 13) bližšie konkretizovaných v bodoch 1 a 7.

31. Ústavný súd sa posudzovaním týchto práv samostatne nezaoberal a ich namietanie posudzoval v súčinnosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd k uvedenému poznamenáva, že konanie všeobecného súdu súladné so základnými právami podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (body 22 a 29) nebolo spôsobilé porušiť ďalšie sťažovateľkou označené práva [zaručené čl. 13 (právo na účinné odvolanie) a čl. 14 (zákaz diskriminácie) dohovoru; čl. 2 písm. c) a e) (zabezpečovanie účinnej ochrany žien proti akémukoľvek aktu diskriminácie) a čl. 11 ods. 1 písm. a) (zabezpečenie rovnakého práva) na prácu Dohovoru proti diskriminácii žien, ako aj čl. 12 ods. 2 ústavy (všeobecného ustanovenia o zaručení základných práv a slobôd na území Slovenskej republiky)].

32. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto jej časti odmietol (body 30 a 31) podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. Po odmietnutí sťažovateľkinej sťažnosti ako celku nebol už právny dôvod zaoberať sa jej ostatnými návrhmi uvedenými v bode 7.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2013